

SZEKELY-UDVARHELY

UDVARHELYVÁRMEGYE JOGÜGYI, KÖZIGAZGATÁSI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMIVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI LAPJA

AZ UDVARHELYVÁRMEGYEI KÖZSÉGI ÉS KÖRJEGYZŐK EGYLETE ÉS A GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KOZLÖNYE.

Megjelen hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön. — ELŐFIZETÉSI ÁRAK
Egész évre 10 K, félévre 5 K, negyedévre 2 K 50 fillér. Községek, papok, gazdasági egyleti tagok és községi előjárók egész évre 8 K, tanítók, községi és körjegyzők szintén egész évre 7 koronáért kapják. — Egy példány 10 fillér.

FELELŐS SZERKESZTŐ: **BETEGH PÁL** LAPTULAJDONOS
FŐMUNKATÁRS: **FÜLEI SZ. LAJOS.**

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓHIVATAL: Kossuth Lajos utca 15. szám, hova a kéziratok, hirdetések és előfizetések küldendők. — Apróhirdetések szavankint 4 fillér-, vastagabb betűvel 8 fillérért, más hirdetések olcsó árszabás szerint. Nyílt-tér sora 1 K. — M. kir. postatakarékpénztári cheque-számla 10,489. sz.

A gépkocsi, mint székely-kérdés.

Borszék Soma nyug. miniszteri osztálytanácsos „Rabonbánok utjá“-nak keresztelte azokat az utvonalekat, melyeken Székelyudvarhelyről, a Székelyföld természetes központjáról kocsin, szekéren vagy lóháton és igen sokszor gyalog is gyorsabban eljuthatunk az Udvarhelyvármegyét határoló székely vármegyékbe, mint vasuton és viszont közvetlen szomszédságunkban élő székely testvéreink is ugyanezt mondhatják önmagukról.

Borszék bátyánk, a lelkes székely hazafi, mindent elkövetett és most is folyton abban működik, hogy a székelységnek ez a szerencsétlen helyzete: az Apahida—Marosvásárhely—Székelyudvarhely—Sepsiszentgyörgy—Constanța-ig kiépítendő valódi székely és magyar nemzeti érdeket szolgáló hivatott vasúttal megszűnjék. Most van sajtó alatt egy nagyobb szabású könyve is, melyben hazafias lelkesedéssel, széles körű tapasztalatokból merített tudással fejtegeti az igazi székely vasut szükséges voltát. 1902-ben pedig a tusnádi székely kongresszuson hasonló indítványt terjesztett elő, amit — sajnos — ott nem bíráltak felül érdeme szerint.

Azonban a lelkes öreg urnak most fényes elégtételt lesz hivatva szolgáltatni az a legilletékesebb mozgalom, mely a Székelyföld központján arra törekszik, hogy a székely nemzet között eddig főnálló közlekedési válaszfalak rövid idő alatt teljesen lerontassanak és helyébe a testvéri összefűződés, a napról-napra történhető érintkezés lépjen. Ezt a nemzeti összetartozan-

dóságot pedig, ha egyelőre nem is vasuton, de gyakorlatias irányban fejlesztendő gépkocsi-közlekedéssel elő lehet mozdítani.

Nem lehetünk tehát és nem is szabad kishitűek legyünk mi, akik szintén a természetes haladás, okszerű fejlődés, a székely nemzet anyagi és szellemi előmenetelének útjait egyengetjük hosszú évtized óta.

Vannak és talán lesznek, amint mindenkor akadtak ellenkező nézetek az előhaladás, az új intézmények útjában. Ez azonban minket soha sem kedvetlenített, sőt fokozottabb munkálkodásra ösztönzött. Ezt a becsülésre érdemes törekvést látjuk ama lelkes kis csoportnál is, a mely gondos mérlegelés után, a „Székelyföldi Első Gépkocsi-Részvénytársaság“ megalakítására következő aláírási felhívást bocsátotta ki:

Aláírási felhívás

Segíts magadon s az Isten is megsegít! Körülbelül ezt a közmondást alkalmazta ránk, székelyekre helyzetünk. Az 1895. évi VII. t.-c. hiába intézkedett vasuti közlekedésünk siralmas állapotáról, mert még rosszabbá tette azáltal, hogy zsákutcába juttatott s aki felénk utazik és visszamenni avagy a horribilis kocsiközlekedési költségeket hordozni nincs kedve, bátran elnevelheti: „itt élned, hálnod kell!“

Az állam vasuti közlekedése minden vonalon óriási fejlődést nyert, de a Székelyföldön az 1895-ben talált közel 16 ezer négyszög kilométer térség ma is főnáll a több, mint félmillió lakossal szemben, amelynek ugyszólván semmi vasútja sincs.

Rekriminációkba nem bocsátkozunk, hanem székely testvéri kezét fogva, e helyett azt mondjuk: „Segíts magadon s az Isten is megsegít!“

Hogy miképen segítsünk magunkon, azt szintén elmondjuk. Gépkocsi (automobil) névvel pár

év óta oly jármű van forgalomban, amely — számításba véve hegyes-völgyes vidékünket — leginkább megfelel szükségletünknek. Amit mi, egyesek a gépkocsik drágasága miatt megszerezni nem tudunk, társaságba egyesülve: mindenki számára hozzáférhetővé tehetjük. Amit eddig királyok, hercegek, grófok, bárók és a világ előkelőségei uri passzióból sportszerűen, időtöltésből üzték, azt mi a gyakorlati életnek átadva, a legszegényebb székely embernek is lehetővé tesszük, hogy némi csekély összeg lefizetése mellett — kenyérkeresővé válhassék, székely testvéreivel folyton érintkezve, sanyaru helyzetén itthon segíthessen.

Kiszámíthatóan, tehát óriási előnyöket kívánunk nyújtani az által, hogy „Székelyföldi első gépkocsi-részvénytársaság“ cég alatt, — 100,000 korona alaptőkével, melynek fedezésére egyenkint 100 korona névértékű részvény kibocsátása szolgál — oly vállalatot létesítünk Székelyudvarhelyt, a Székelyföld természetes központját, a honnan és a melynek segítségével vasut hiányában szenvedő székely testvéreinket minden vonalon a mai kívánalmaknak megfelelő gyorsasággal fölkereshetjük és találjuk. Ezzel egyszersmint új életre ohajtjuk ébreszteni természeti kincsekben oly gazdag székelyföldi fürdőinket azáltal, hogy a gyors közlekedést elősegítjük és az idegen forgalmat feltétlenül biztosítjuk számukra.

A tervezetbe vett körforgalom egyelőre a következő utirányokban történék:

1. Székelyudvarhely—Gyergyószentmiklós—Borszék-fürdő.
2. Székelyudvarhely—Homoród-fürdő—Csik-szereda—Borszék.
3. Székelyudvarhely—Homoródoklánd—Baróth—Bibarcfalva-fürdő—Málnás-fürdő (Torjai büdösbarlang)—Kézdivásárhely.
4. Székelyudvarhely—Szejke-fürdő—Korond-fürdő—Parajd—Szováta-fürdő—Nyárádszereda—Marosvásárhely.

Ezekben ohajtottuk nagyobb vonásokban képet adni kitűzött célunknak. Minden igaz haza-

A „SZEKELY-UDVARHELY“ TÁRGÁJA.

A kis harang.

A „Székely-Udvarhely“ eredeti tárcája.

Rózsás mezők szelid mosolya közt,
Emlékezem, madár zenéje szolt.
Ajka szerelmet sutogott felém...
Ez égi szót, tudod, mi hozta volt?
Giling-galang...
A kis harang.

Aztán kigyuladtak fenn a csillagok,
Közöttük járt sovár tekintetünk.
Együtt imádkozánk s az édes hang
Szelid rezgése szállt tovább velünk:
Giling-galang...
A kis harang.

És hogyha majd oltár előtt leszünk,
Tömjén között imánk az égbe száll,
Valóra vált sok szép reményeink
Utján, az édes hang reánk talál:
Giling-galang...
A kis harang.

Fülei Sz. Lajos.

A gépkocsi (automobil) történetéhez.

Most, hogy városunkban mozgalom indult meg és immár az aláírási felhívások is szétküldés alatt állanak egy „Székelyföldi Első Gépkocsi-Részvénytársaság“ alapítása ügyében, idő- és al-

kalom szerűnek tartjuk ismertetni azt az óriási fejlődést, mely az automobil gyártása terén többek között Franciaországban — történt.

Ugyanis nem kevesebb, mint öt ország vindikálja magának, hogy az automobilnak szülőhazája; jelesen: Anglia, Franciaország, Ausztria, Amerika és Németország. Valójában azonban Németországa a dicsőség a canstatti Daimler Gottlieb útján, aki az ő gyorsjáratu benzinmotor találmányával ezt az új közlekedő eszközt életrevaló alakban teremtetette meg. Daimler 1865-ben gyorsjáratu négyütemű benzinmotorral felszerelt kerékpárt készített, majd egy lépéssel előbbre haladva, motorját rendes kocsiira alkalmazta, melynek hátulsó kerekeit szíjzánattal mozgatta. Kezéssel Daimler után a mannheimi Renz lépett fel saját szerkezetű kocsiával. Megjegyzendő, hogy mind Benz, mind Daimler csakhamar alkalmazták kocsijaikon a vízzel való hűtést is. A kis Benz-kocsi fekvő motorjával és nem burkolt forgattyújával csakhamar nagyszámu követőre talált.

Mig Daimler kocsijait hátul álló függőleges motorral készítette, a francia Panhard és Levassieur más uton haladva, a 90-es évek elején megvetették alapját a mai automobilnak, amennyiben ők a motort függőleges helyzetben az első kerekek közé állították, kigyózó fűtővezetékét alkalmazták, a motor erejét kupos kapcsolással vitték át a hajtóműre és a kocsit hátrafelé menésre is szerkesztették.

Az automobil rohamos fejlődése mellett is nagyjában és egészben hű maradt első alakjához,

a benzin-motor kocsihoz, mint a mely a legegyszerűbb és legolcsóbb üzemű. Az automobilipar növekedése a legvilágosabban a következő számokból tűnik ki. A Franciaországban gyártott kocsik száma volt:

1898-ban 1850, 8.3 millió frank értékben
1899-ben 1900, 9.5 millió fr. értékben
1900-ban 5000, 27.5 millió fr. értékben
1901-ben 8,800, 53.0 millió fr. értékben
1902-ben 16,500, 99.0 millió fr. értékben
1903-ban 19,500, 136.0 millió fr. értékben
1904-ben 22,000, 176.0 millió fr. értékben

A kocsik közepára 1898-ban 4500 frankra rugott, ami 1904-ig 8000 frankra emelkedett. Az első kocsik legnagyobb gyorsasága 20—25 km. volt. Az 1895. évi páris—bordeaux—párisi versenykor a páris—bordeauxi részt 24 óra alatt tették meg; ugyanerre az utra 1903-ban már csak közel 5 óra kellett.

Egy londoni üzletember órarendje.

Egy berlini lap londoni levelezője a következő mulatságos leírását adja egy elfoglalt londoni cityman napi órarendjének:

8 óra: Kiugrás az ágyból.
8.4 óra: Fürdés és borotválkozás.
8.8 óra: Öltözködés.
8.10 óra: Reggelihez készen.
8.15 óra: A reggeli lenyelése közben átfutni

az újságot és négyszer-ötször „igent“ és „nem“-et mondani a feleségnek.

fit, aki e földet szereti, munkára szólítunk és támogatását kérjük.

Az idő előhaladott voltára való tekintettel, hogy a motoroskocsi járatok még ez évi június 15-én megindulhassanak, az aláírási határidőt 1905. évi május hó 28-ikáig tűztük ki, a melyen tul részvény-jegyzéseket nem fogadunk el.

Az aláírások úgy történnek, hogy a részvényt jegyző fél a megfelelő rovatot kitölti és az ívtartónak minden egyes részvény névértékének 10 százalékát és 2 korona beíratási díjat, összesen tehát 12 koronát lefizet, a mely összegek és ezen aláírási-ív folyó évi május hó 31-ikéig Csillag József Zálogkölcsonintézeti és alapító társasági pénztárnok úr címére okvetlenül beküldendők, mivel az aláírások csak ezen esetben lesznek érvényesek.

Azon nem remélt esetben, ha az alakulás bármely okból létrejönni nem tudna, az egyes részvényjegyzések után befizetett 10 százalék az aláíróknak visszafizettetik s ezért alólírott alapítók egyetemlegesen felelősek.

Az alakuló közgyűlés 1905. június hó 4-éig Székelyudvarhelyre összehívandó, a melyre már most felhívjuk az aláíró részvényes tagok figyelmét. Székelyudvarhelyt, 1905. május hó 12.

PERSIÁN JÁNOS s. k. Dr PÁL ERNŐ s. k.
kereskedő Székelyudvarhelyt. ügyvéd Székelyudvarhelyt.
RIEMER K. GUSZTÁV s. k. BETEGH PÁL s. k.
gyáros Székelyudvarhelyt. lapszerkesztő Sz.-Udvarhelyt.
FERNENGEL GYULA s. k. SIMÓ MÁTYÁS s. k.
kereskedő Székelyudvarhelyt. városi pénzt. Sz.-Udvarhelyt.
HAÁB és HEITZ s. k. CSILLAG JÓZSEF s. k.
kereskedők Sz.-Udvarhelyt. Zálogkölcson-intézeti pénztárnok Székelyudvarhelyt.
TAMÁS BALÁZS s. k. Dr MEZEI ÖDÖN s. k.
kereskedő Székelyudvarhelyt. orvos Székelyudvarhelyt.
KASSAY F. ÁKOS s. k. CZEHE ALADÁR s. k.
földbirtokos Bethlenfalva. okleveles gyógyszerész Parajd.

Egészségügy.

A nyakszirt-merevedés. A „Jó Egészség” című kitűnően szerkesztett népszerű egészségügyi folyóirat az oly nagy port felvert nyakszirt-merevedésről a következőleg nyilatkozik:

Mintha valami titokzatos éjjeli madár szárnyának subogását hallanók, olyanféle hatással van reánk minden hír, mely a nyakszirt-merevedés betegségének a fellépését tudatja. A nagyközönség meg van rémülve a fontoskodó nagybetűs hírektől. Nem tudja, hogy miféle veszedelem fenyegeti, mi a tünete, hogyan védekezzék ellene. Csak annyit sejt, hogy valami nagy-nagy veszedelem fenyegeti, mely észrevétlen megrohanja a

8.21 óra: Rohanás a vaspályához.

8.35 óra: Egy percnnyi várakozás a vonatra és káromkodás az idővesztés miatt

8.50 óra: Száguldás az irodába. Három segéd korholása három percnnyi elkésés miatt.

9—12.30 óra: Egy nagy üzlet lebonyolítása, nyolcszor telefonálni, 40 levelet írni, 10 emberrel beszélni.

12.34 óra: Rohanás a vendéglőbe.

12.36 óra: Majdnem 50 másodpercnnyi várakozás a kiszolgálásra; egy kis hideg hus, egy darab pudding és egy csésze forró kávé lehabzsolása. Ezzel 1 perc 30 másodpercnnyi idővesztés.

12.42 óra: Ismét az irodában.

12.50—6 óra: Sok üzleti dolog. Tizenkétszeri telefonálás, 18 emberrel tárgyalás, 4 táviratra válasz és tizenöt levél írása.

6.15 óra: Rohanás a vasúthoz s az utolsó másodpercben ugrás az induló vonatra.

6.52 óra: Sietés az öltözőszobába; három perc alatt átöltözés.

7 óra: Bosszantó, hogy az ebéd ket percg késik. Egy óráig az asztalnál. Iszonyu unalom. Az egész idő alatt ideges.

8 óra: Színházban. A második felvonás után ott hagyja a feleségét és a klubba megy.

9.40 óra: Whist a klubban.

10.11 óra: Whist unalmas: Bridge.

12 óra: Odahaza. Feleséggel találkozás a lépcsőn. Egy csók és jó éjt kívánás. Ugrás az ágyba. Horkolás.

szervezetet, meggyötri és elpusztítja irgalmatlanul, fittyet hányva minden orvosi tudománynak.

Hetek óta halljuk a kuvikolást. Az első hírek külföldi eredetűek. Most Berlinben lépett föl, most Hamburgban. Aztán eljött Bécsbe s végül megjelent a halálmadár Budapesten is. Mintha Batu kán hordáinak a közeledését jelentenék. Nem csoda, ha ezekre a rejtelmes hírekre aggodalom lopózik a szívekbe. Hiszen csak nemrég mult el a skarlát-járvány s ime most újabb veszedelem fenyegeti az embert.

És aztán tesz-e ellene a hatóság, hogy ez a szörnyű baj el ne harapódzék? — kérdik mindenfelől.

Dr Magyarévi Mladen, Budapest székesfőváros tiszt főorvosa ebben a közriadalmat keltett ügyben így nyilatkozott:

— A közönségnek a legcsekélyebb oka nincs a nyugtalankodásra. Kis dolgot ilyen naggyá még sohasem fujtak föl.

Ez a betegség nem új dolog. 1894 óta minden évben előfordul Budapesten négy-öt eset. 1896-ban volt csak jelentékenyen több úgy, hogy akkor szinte járványos jellegűnek lehetett tekinteni. Ez évben eddig három esetet jelentettek be. Ezek közül egyről konstataáltak, hogy nem nyakszirt-merevedés. A nyakmerevedés nem ragadós betegség s a kórházakban sem kezelik külön a betegeket. Mindennek dacára a tiszt főorvos, ha hírt veszi ilyen megbetegedésnek, elrendeli a fertőtlenítést, de csakis a közönség megnyugtatója czéljából. A betegségnek ragályozás után való terjedése minden körülmények között ki van zárva.

Különfélék.

— **Eljegyzés.** Szabó Ödön borbély és fodrász eljegyezte Gál Bertát városunkban. Szabóni Gergely timár pedig Kun Karolinát jegyezte el ugyancsak városunkban.

— **Kulinyi Zsigmond és Békéfi Antal** ujságírói munkásságának negyedszázados évfordulója alkalmából Szeged város társadalma vasárnap nemesen és méltóságosan ünnepelt. Csendes volt az ünnep, — írja a „Szegedi Napló” — megfelelő az ünnepelt két ujságíró pályafutásának, akik munkásságukért sohse vártak egyéb jutalmat, mint a becsületesen teljesített kötelesség édes öntudatát. És meleg volt az ünnep, szívet és lelket megkapó: a közönség szeretetének meleg sugárai áradtak vissza az ujságírókra, akik ma is szívük melegével szolgálják azt a legnehezebb és legnemesebb kulturfeladatot, melynek szolgálatába huszonöt esztendővel ezelőtt szegődtek. Szeged társadalma különbség nélkül egyforma szeretettel nyújtotta át az elismerés koszoruját a Szegedi Napló fő- és felelős szerkesztőinek: Kulinyi Zsigmond és Békéfi Antalnak s ezen kívül az ország minden részéből érkeztek lelkesebb-nél-lelkesebb üdvözlő levelek és táviratok az ünnepelt ujságírókhoz. Az előkelő, érdemekben gazdag ujságíró kollégákat innen a Székelyföld szívéből mi is szeretettel köszöntjük. Adja Isten, hogy méltó kitüntetésük, melyben a nagyközönség szeretete részesítette — valóban a jövő fundamentuma legyen!...

— **Az adótiszt állás betöltése.** Városunk képviselőtestülete Góthárd János polgármester elnökle alatt hétfőn délután megtartott rendkívüli közgyűlésén helyettesítés útján töltötte be a Szabó Gábor lemondásával üresedésben volt városi adótiszt állást. Holstein Simon rendőrségi őrnököt alkalmazta, aki már megelőzőleg mint adóvégrehajtó kellő gyakorlattal és ismeretkörrel bírt az adó-ügyek intézésénél. De másfelől a mint látjuk, — igen helyesen — úgy gondolkozott az új polgármester, hogy a kisebb számu, de jobban fizetett tisztviselői karral több munkát lehet és talán megfelelőbben is elvégezni, mint egy sereg esetleg elégedetlen, kénytelen-kelletlen kinlódó embertömeggel. Aztán a város vagyona, illetve pótlódás bevétele sem Csáki-szalmája; azzal a jó gazda okos előrelátással szokott bánni, mert egy meg gondolatlanul kiadott fillér is képes szűkös háztartásunk mérlegét érinteni. Ezen szempontoktól vezérelve, a következő számadatok győztek: Az adótiszt évi fizetése 1400 K, lakbéré 300 K, egy őrnök fizetése 900 K, lakbéré 200 K, összesen 2800 K volt eddig. Az

új beállítás szerint egy őrnök fizetése 900 K, lakbér 200 K, működési pótlék 200 K, összesen 1300 K, melyet levonva a 2800 K eddigi teherből, évenként 1500 K megtakarítás marad, ami a másfél év alatt, melyre a választás történt volna, vagyis 1906. végeig 2250 K kevesebb kiadást jelent. De mondjuk, hogy közben kisegítőül alkalmazni kell egy-egy napidijast 600 K erejéig. Még ebben az esetben is 1650 K tiszta megtakarítás érhető el másfél év alatt. Bizalommal nézünk a városunk gazdálkodását érdeklő ügyek kezelése elé s meg vagyunk győződve, hogy Góthárd János polgármester jövőre is — programjához hiven — a leghelyesebb érzékkel fogja azokat megoldáshoz segiteni. Kíváncsian azonban, hogy a város képviselőtestülete is közvetlen közelből lássa és ténylegesen foglalkozzék ügyeinkkel a szakbizottságok keretében.

— **Új bank városunkban.** Az Agrár takarékpénztár fiókjintézetét Székelyudvarhelyt folyó hó 22-én (hétfőn) Dr Horváth Károly kir. közjegyző Deák-téren levő eddigi irodahelyiségében nyitja meg. Székelykeresztúron pedig az intézet kirendeltsége ugyancsak folyó hó 24-én kezd meg működését.

— **Gyermektartás.** A gyermekmenhelyek országos felügyelőjének rendelkezése szerint Dr Gernersich Gusztáv igazgató-főorvos felhívást intézett Dr Gergényi Károly helybeli telepörvöshöz, hogy a budapesti menhelynél fölös számban felvett csecsemőket Székelyudvarhely és vidékén helyezze el. Ennélfogva nevezett telepörvos felkéri mindazokat az asszonyokat, kik csecsemők gondozására hajlandók volnának, hogy ebbeli szándékukat minél sürgősebben hozzá: Székelyudvarhelyt, Kossuth Lajos-utca 26. szám alatt jelentsék be. A csecsemők tartásdíja egyenkint és havonként 14 korona, mely havonta lesz utalványozva. Mindazok, akik a csecsemőket esetleg anyával együtt vennék ki tartásba, tartásdíj címén 18 koronát kapnak és e mellett az anyát házi teendők elvégzésére is felhasználhatják.

— **A polgár** címmel új politikai napi lap első száma érkezett városunkba, a melynek főszerkesztője Dr Vázsonyi Vilmos országgyűlési demokrata képviselő. Az érdekes és magas színvonalu tartalom, valamint az olcsó ár (számonként 4 fillér) biztosítja a lapnak népszerűségét és gyorsabb elterjedését. Előfizetési ára negyedévre 4 K, melyért a „Székely-Udvarhely” kiadóhivatala könyvkereskedésében megrendelhető.

— **A képes levelezőlapok utcai árusítása.** A belügyminiszter egy felmerült esetből kifolyólag a képes levelezőlapok utcai elárusítására vonatkozólag tiltó határozatot hozott, mert a képes levelezőlapok utcai elárusítására már a 14,201—901. sz. belügyminiszteri rendelet értelmében sem adható engedély, azon indoknál fogva, mivel azok utcai árusítása a közönségnek érdekében nem áll. Eszerint képes levelezőlapokat az utcán árusítani tilos.

— **A fémek szerepét** az emberi kultúra terén és különösen a kohászat és a fémpar egyéb nagyjelentőségű vívmányait még soha magyar könyvben oly részletezőséggel és oly élénk lendületes előadásban nem dolgozták fel, mint ahogy a *Tech n i k a v i v m á n y a i* című munkának most megjelent 4. és 5. füzetében kapjuk. Valósággal megelégnünk szemünk előtt a kohók, hengerművek és vasgyárak nyüzsgő élete, magunk előtt látjuk a Bessemer-féle, Martin-féle és minden egyéb kohászati eljárásnak fenséges képét, bepillantást nyerünk ezen világipar fejlődésébe, jelentőségébe, megismerjük a fémek sokszerű megmunkálását és az ugynevezett munkagépeket. Nevezett munkából most hagyta el a sajtót a negyedik és ötödik füzet és ezek épúgy, mint az előző füzetek, nemcsak irodalmi szívonalu szövegükkel, közérdeklő tartalmukkal, hanem valósággal pazar kiállításukkal méltóvá teszik a *Tech n i k a v i v m á n y a i* című munkát arra, hogy mindenki, aki a pozitív tudás eredményeivel megismerni kíván, ezt az időszéri munkát megszerezze. A *Tech n i k a v i v m á n y a i* című munka 32 füzetben jelenik meg, egy füzet ára hatvan fillér; kapható a „Székely-Udvarhely” kiadóhivatala könyvkereskedésében (Betegh Pál és Társai könyvnyomtató és könyvkötő intézete) Székelyudvarhelyt.

— **Előpataki gyógyfürdő** kiválóan jó eredménnyel használható a gyomor, vese, hólyag és a méh hurutos bántalmainál, máj és lép bajoknál, köszvény és csuszál, altesti pangásoknál, valamint bármely az idegesség alapján fejlődő betegségnek. A nagyhirű előpataki gyógyvizek orvosi javaslat szerinti ivása, összekötve a megfelelő és itt feltehető kisegítő gyógyszerközökkel (meleg és hideg fürdők vizgyógyintézeti kezelés, masszázs, svéd torna, diétikus étrend) rendkívül kedvező eredményt mutat fel. — Fürdő idény: május 15-től szeptember 15-ig. — Vasúti állomás:

Földvár és Sepsiszentgyörgy, honnan állandó olcsó kocsik közlekedés van. — Lakás, ellátás olcsó és választékos. — Az elő és utóidényben (május 15-től június 15-ig és aug. 20-tól szept. 15-ig) a gyógy és zenedíjnak fele fizetendő, lakások 50%-al és ellátás is sokkal olcsóbb. Az előpataki ásványvíz, mely a szénsavdús, égvényes, vasas savanyú vizek között első helyet foglal el, mint gyógyeszköz háznál is használható és mind üdítő, kellemes ital tisztán vagy borral vegyítve nagy kedveltségnek örvend Itthon és a külföldön évenként egy millió palacknál több kerül forgalomba. Szétküldési hely Előpatak, de kapható a legtöbb városban és nagyobb kereskedésben. — Prospektust kívánatra ingyen küld az igazgatóság.

AZ ISKOLAI ZÁRVIZSGÁK ALKALMÁBÓL

az igen tisztelt lelkész, tanár és tanító urak, valamint a szülők szíves figyelmébe ajánljuk jól felszerelt könyv- és írószerekkereskedésünket, hol sokféle

AJÁNDÉKTÁRGYAK ÉS VIZSGAI JUTALOM-KÖNYVEK

nagy választékban és feltűnő jutányos áron állanak a nagyérdemű közönség rendelkezésére.

BETEGH PÁL ÉS TÁRSAI

könyv-, zenemű- és papírkereskedése Székelyudvarhelyt.

Tan- és nevelésügy.

— A dévai m. kir. áll. tanítóképző-intézet I. évfolyamába a következő 1905/6-ik iskolaévre felvétetik 30 növendék, akik az intézet internátusában mind ingyen nyernek lakást, fűtést, világitást és mosatást, s közülök azonkívül 13 (tizenhárom) egészen, 8 (nyolcz) két-harmad részben, 4 (négy) fél részben s 4 (négy) egyharmad részben ingyenes ellátásban is fog részesülni, 1 (egy) az ellátás egészdiáját (280 koronát) fizeti. A nagyobb kedvezmények a középiskola vagy polgári iskola IV. osztályát végzett kitűnő és jeles előmenetelű növendékeknek fognak adományoztatni A pályázati kérvények eredeti okmányokkal felszerelve a f. évi május hó 31-ig az intézeti igazgatósághoz nyújtandók be.

— A budapesti m. kir. áll. felső építő-ipariskola (VII. Csömöri-ut 74 sz.) rendes szakosztályának első évfolyamára a tanulók a jövő 1905/6 isk. évre f. évi június 25-től július 1-ig jelentkezhetnek személyesen vagy levélben. — Feltételek: legalább 15 éves életkor négy középiskolai (gimnázium, reál- vagy polgáriskolai) osztály elvégzése s egészséges, fejlett testalkat. Szükséges iratok: keresztlevele, vagy születési bizonyítvány, a végzett összes középiskolai osztályokról szóló bizonyítvány, újraoltási bizonyítvány. Az előjegyzettek tartoznak négy hónapon át építésnél dolgozni s ezt a november 1—5-én személyesen történő beiratkozásnál hiteles bizonyítvánnyal igazolni. Bővebb felvilágosítást készséggel ad az igazgatóság.

Törvénykezés.

Választási utókövetkezmények. Az év elején történt országgyűlési képviselőválasztásból kifolyólag a helybeli kir. törvényszéknél közelebből megtartott főtárgyalás rendén magánosok ellen elkövetett erőszak vétségeért a következő lövétei lakosokat ítélte el a bíróság 21—21, illetve 14—14 napi fogházra: Ferencz András (András fia), Egei Lajos, András Mózes (Sata), Kelemen János szénégető, ifj. György Lőrinc Imre, György Lőrinc János (bugtya), Márton Lőrinc Jakab, Mihály József Mócsi, Mihály István Lőrinc (huszár), Mihály Ferenc szücslegény, ifj. Miklós Mihály (katona), Márton István Jakab (21—21); Ferenc András bakter, András János (kalló), ifj. Demeter András, ifj. Lázár János, ifj. György Ferenc Péter, ifj. Mihály Ferenc legény, Mihály Ferenc Lőrinc, Márton Lázár, ifj. Orbán István pataki (14—14).

Főtárgyalások. A helybeli kir. tvszéknél közelebből megtartott főtárgyalások rendén Kalapács Ferenc Jánosné zetelaki lakost gondatlanságból okozott emberölésért 2 napi, ifj. Simó Károly parajdi lakost súlyos testisértés vétségeért 3 havi fogházra és 20 K pénzbüntetésre; Ferencz Mihályné székelyudvarhelyi lakost lopás vétségeért 1 havi fogházra ítélte a bíróság. Ez utóbbi felebezést jelentett, a többi ítélet jogerős.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár

Közgazdaság.

Magyar Gazdák Vásárcsarnok Ellátó Szövetkezte jelentése 1905. május 16-ról a „Székely-Udvarhely” számára: Az üzlet jelentékeny árváltozás nélkül normális mederben folyik. — Husfélék szilárd jegyzések mellett nyernek elhelyezést, míg a vaj vesztett némileg a mult heti árakból. — Friss főzelékfélék keresettek. Spárga az utóbbi napokban kevesebb érkezik, s ezért különösen szép soló áru ismét jobban értékesül. Figyelmeztetjük a gazdaközönséget, hogy pontosan mért 1½ és 1 kg.-os egyforma vastagságú szálakból álló csomagokban küldje be hozzánk a spárgát. Tavalyi burgonya iránt csekély érdeklődés nyilvánul. Tojás ma valamivel alacsonyabban jegyeztetik, az irányzat azonban szilárd, a hozatalok kissé gyérek.

Szerkesztői üzenetek.

Jelentkező részvényesnek Székelykeresztur. Tájékoztatásul szívesen közöljük, hogy jelenleg a Székelyudvarhely és Marosvásárhely közötti távolság vasuton 243 km., székely vasuton vagy automobilon és szekéren is 81 km.; Sepsiszentgyörgyre vasuton 191 km., automobilon 92,5 km.; Csíkszereda 254 km és gépkocsin 50,54 km. Tudomásunk szerint az alakulóban levő „Székelyföldi Első Gépkocsi-Részvénytársaság” alapítói a szomszédos forgalom menetidejét 1—5 kmig 12 f, 10 kmig 40 f, 15 kmig 50 f, 20 kmig 60 fillérben, a távolsági forgalomban pedig 30 kmig 1 K, 40 kmig 1 K 20 f, 50 kmig 4 K, 70 kmig 5 K, 100 kmig 6 koronában javasolják megállapítani. Ebből is kiszámíthatja azt az óriási előnyt, mely közlekedésünk ilyen átalakítása nyomában létre jöhet a társaság megalakulása esetén. Ha pedig a menettérít jegyeket 40 kmig 2 K 20 f, 50 kmig 7 K 80 f, 70 kmig 9 K 80 f és 100 kmig 11 K 80 fillérrel, valamint a podgyásztarifát 50 kilogr.-kint 20 f, 20 kmig 30 f, 30 kmig 40 f, 40 kmig 60 f, 50 kmig 80 f, 70 kmig 1 K 20 f és 100 kmig 1 K 60 fillérrel számítjuk, elképzelhető, hogy minő fordulatot vehet a Székelyföld helyi és idegenforgalma. A válalatát jövedelmezőségét tehát az olcsó viteldíjak biztosítják s azon körülmény, hogy egyetlen kocsifordulatra csupán 6 K van felvéve és így is naponta 36 K nyers bevétel érhető el, ami egy év alatt 365 napra 13,140 K-at jelent kocsinkint. Egyebekről a közelebb megtartandó alakuló közgyűlésen kimerítő tájékoztatást nyerhet.

J. S. Gy—6. Az ügy kedvező fogadtatásban részesült előbbi helyen s ilyen elintézésben részesül. Szíves üdvözet!

M. kir. államvasutak.

Nyári menetrend.

Érvényes 1905. évi május hó 1-től.

Szv.	Gyv.	Budapest k. p. u. — Nagyvárád — Predeal	Gyv.	Szv.
506.	502.	állomások	501	507
I—III.	I—II.		I—II.	I—III.
9 ⁰⁰	9 ¹⁵	ind. Bpest k. p. u.	érk.	7 ⁵⁰
11 ⁵²	11 ¹⁹	ind. Szolnok	érk.	5 ³²
12 ⁰⁷	11 ³³	érk. Szajol	ind.	5 ¹⁹
144	12 ⁴⁷	érk. Püspökladány	ind.	4 ⁰³
3 ⁴⁴	2 ¹¹	érk. Nagyvárád	ind.	2 ³⁸
4 ¹⁰	2 ¹⁸	ind. Nagyvárád	érk.	2 ³²
8 ³⁴	5 ⁵³	érk. Kolozsvár	ind.	11 ¹⁴
	9 ¹⁵	érk. Deés	ind.	3 ⁴⁰
	3 ⁰⁵	ind. „	érk.	
8 ⁵⁴	6 ¹¹	ind. Kolozsvár	érk.	10 ⁵⁹
10 ¹⁶	7 ²⁶	érk. Aranyos-Gyéres	ind.	9 ³⁰
10 ⁴⁴	7 ⁵⁰	érk. Székelykocsárd	ind.	9
4 ⁵¹	10 ⁰⁰	érk. Marosvásárhely	ind.	5 ³⁸
5 ³⁵	5 ³⁶	ind. „	érk.	11 ³⁷
11 ⁴⁹	8 ³²	érk. Tövis	ind.	8 ¹²
4 ⁰⁹	7 ⁰⁸	érk. Arad	ind.	11 ¹¹
		ind. „	érk.	6 ³⁵
12 ⁵⁸	9 ⁰⁴	érk. Küküllőszeg	ind.	7 ³⁵
8 ³⁶	4 ⁰³	érk. Sónvárad	ind.	1 ⁵⁰
		ind. „	érk.	3 ⁵⁹
1 ⁵⁷	9 ⁴³	érk. Kiskapus	ind.	6 ⁵⁶
3 ⁵⁸	12 ⁵⁷	érk. Nagyszeben	ind.	4 ⁴⁸
11 ⁰⁰	7 ³¹	ind. „	érk.	9 ¹⁵
2 ¹³	9 ⁴⁷	ind. Kiskapus	érk.	6 ⁵⁹
3 ⁴⁰	10 ⁵³	érk. Segesvár	ind.	5 ⁴⁹
6 ¹⁸	1 ³³	érk. Székelyudvarhely	ind.	3 ⁰⁵
3 ⁴⁷	11	ind. Segesvár	érk.	5 ⁴²
7 ⁵⁰	2 ⁰⁹	érk. Brassó	ind.	2 ⁴⁵
1 ⁰⁶	6 ³⁸	érk. Kézdivásárhely	ind.	10 ¹⁶
3 ⁰⁶		érk. Gyimes	ind.	4 ⁴⁰
2 ¹⁹		ind. Brassó	érk.	2 ¹⁸
3 ³¹		érk. Predeal	ind.	1 ¹²
9 ¹⁰		érk. Bukarest	ind.	8 ⁰⁵

Megjegyzések. Az este 6 órától reggeli 5 óra 59 percig terjedő éjjeli idő a percek mellett fekete vonallal van megjelölve. Az állomások neveitől balra fekvő időadatok felülről lefelé, a jobbra fekvő időadatok pedig alulról felfelé olvasandók.

A vargyasi fogyasztási szövetkezet üzletvezetőt keres.

Fizetése évi 600 korona, lakás, fűtés és világítás. Megkívántatik: a szatócsüzletbeni jártasság igazolása, 800 K biztositék vagy megfelelő kezesség; az üzletvezetői állás azonnali elfoglalása. Pályázati határidő, május hó 30. Pályázati kérvények a vargyasi fogyasztási szövetkezet elnökségéhez küldendők. Vargyason, 1905. május hó 14. Az igazgatóság.

Templomépítés.

A magyarosí ev. ref. egyházközség templom- és toronyépítésre szóló árlejtését *folyó évi május 28-án (vasárnap) d. u. 2 órakor* kezdődőleg tartja meg. Előirányzat: **7252 K 44 f.** Bánatpénz 10 százalék. Költségvetés, tervrajz és feltételek az egyházközség eljáráságánál megtekinthetők.

146. 2—3

Ev. ref. presbyterium

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű helybeli és vidéki közönséget, hogy Székelyudvarhelyen, Kossuth-utca 65. szám alatt

KELEMEN GYÖRGY

építőmester, cement-technikus, építési vállalkozó és tervező

irodát nyitottam. **Tervrajzokat** készítek félárban 50 százalék engedménnyel a legegyszerűbb épülettől a leggazdagabb kivitelig.

Vidéken **egyházaknak** templom és torony, paplak, iskola, község-ház-terv költségvetéseit az irt 50 százalék engedménnyel alól is elkészítem, azoknak leszámolását, felülvizsgálását, vezetését nagyon mérsékelt díjért vállalom el. **Műcement és betonmunkákat**, egyszerű fehér és színes granitterazót, valamint különleges márványterazót, hazai fehér márványból, beton csatornát, vasbeton szerkezetű **hidakat**, melyek olcsóbbak mint a faszervezetű hidak, különösen közsegi utakra ajánlható, szóval minden a műcement iparba vágó munkát készítek jótállással, feltűnő olcsón.

Építőmesteri irodámat összekötöttem ház, telek vétel és eladási közvetítéssel. Különösen ajánlom n. é. eladó és vevő közönség figyelmébe ezt, mivel szakértői képességem folytán úgy a vevő mint az eladó becsületes utasításban részesül. **Kiadó lakásoknál** hirdetésem megkönnyíti úgy a kereső, mint a kiadó utánjárását. Fentiekre vonatkozó hirdetésem, úgy jelen hirdlap ezen célra felhasznált állandó rovatában, mint lakásom előtt, Kossuth-utca 65. sz. alatt kitett táblán a n. é. közönség szolgálatára áll.

Minden fentemlített ügyben a díjazás a lehető legmérsékeltébb, levélbeli megkeresésre, ha válaszbélyeg mellékeltek, azonnal válaszolok. Értekezhetni mindennap déli 12 órától 1-ig, este 7 órától 9-ig.

APRÓ HIRDETÉSEK

Eladó szabadkézből Kossuth-utca 85. sz. a. 830 négyszögöl telek a rajta levő épületekkel. Utcái vonal 36 méter 90 cm. Hátsó udvarral, gyümölcsös kerttel, határa a Küküllő folyó. Felvilágosítás irodámban.

98—1905. vhtói szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a budapesti kereskedelmi és váltó kir. törvényszéknek 1904. évi 78112 számú végzése következtében Dr Papp Ferencz ügyvéd által képviselt Fairbanks mérleg és gépgyár javára, Bartha Andor bardoci lakos ellen 220 K 78 f s járulékaik erejéig 1905. évi február hó 14-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 660 K-ra becsült következő ingóságok, u. m. 2 ökör, 2 tehén nyilvános árverésen eladottnak.

Mely árverésnek az oklándi kir. járásbíróság 1905-ik évi V. 15/2. számú végzése folytán 220 K 78 f tőkekövetelés, ennek 1904. évi január hó 2. napjától járó 6 százalék kamatai, 1½ százalék váltódíj és eddig összesen 67 K 12 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig Barcocon alperesnél leendő eszközzésére **1905. évi május hó 19-ik napjának d. e. 10 órája** határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Oklánd, 1905. évi április 11-én.

POLLÁK IGNÁC,
kir. bir. végrehajtó.

158.

Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

BÁMULATOS
OLCSÓSÁGU

KÉPES LEVELEZŐLAPOK

melyek az ezredéves kiállítás főbb nevezetességeit, hazánk nagyobb városait, vidékeit és a történelemből vett eseményeket ábrázolják, előnyös és nagy vételnél fogva bámulatos olcsón

2 darab egy krajcár

Udvarhelymegyében csakis

Betegh Pál és Társai

papirkereskedésében Székelyudvarhelyen kapható, ahol óriási választék áll különféle művészi táj- és helyi képes lapokból a n. é. közönség rendelkezésére.

Hetenként újdonságok

képes levelezőlapokban!

Egy kék színű férfi felöltő

elveszett az oláhfalvi úton, a becsületes megtaláló, ha átadja e lap kiadóhivatalába, jutalomban részesül.

Burszán Sándorné

vasaló- és ruhatisztító-intézete

Székelyudvarhelyt, Bem-utca 17. szám alatt

a legfontosabban és olcsó árak mellett teljesít minden e 135 szakmába tartozó munkát. 5-6

Hirdetmény.

A fenyédi róm. kath. egyháztanács közhirre teszi, miszerint felsőbb hatósági engedély folytán a fenyédi II-ik rész, Málnavész, Gázmér-oldala. Patak ut tetején lévő róm. kath. iskola, lelkes és kántor közös tulajdonát képező mintegy 28 hold 426 négyszögölnyi legelő-erdőket nyilvános árverés útján talajostul eladja.

Az árverés napja 1905. május 21 én d. u. 2 órakor a község házában lesz. Kikiáltási ár holidanként 30, az az harminc korona.

Árverezni szándékozók a kikiáltási ár 10 százalékát az egyháztanács elnökének kezéhez tartoznak letenni. Zártajánlatot is elfogad az egyháztanács.

Árverési feltételek a fenyédi lelkesi hivatalnál bármikor megtekinthetők.

Fenyéd, 1905 május hó 5.

3-3

Fekete Imre,
lelkész.

HERMANN GYÖRGY

FESTŐ ÉS ARANYOZÓ SZÉKELYUDVARHELYEN
KOSSUTH-UTCA 16. SZÁM ALATT

Ajánlom magamat a műfestészet többféle ágában u. m. templom, arckép és díszemléklapok, valamint címtáblák festésére. Fővállalok új templomi berendezéseket régi oltárokat, szószékeket stb. kiújítok, festek és aranyozok, legszebb kivitelben és jutányos árban. Továbbá műkedvelő ifjaknak, kik a festészetben bevezető útmutatást óhajtanak nyerni, oktatást adok óránként egy korona díjért.

Ernst György CUKRÁSZDÁJA
ÉS KÁVÉHÁZA

Székelyudvarhelyen, Batthyány-tér 5. szám alatt.

Mindennap kitűnő fagyaltok, friss torták, izletes cukrász sütemények, jeges és tejes kávé kapható.

Fiatall asztalos segéd épületmunkához értő felvétetik Kiss Dénes asztalos-mesternél Dobón. 159.

Olcsó pénz és helyeszközlés!

Székelyudvarhelyt, Kossuth Lajos utca 16. sz. a (Betegh Pál és Társai könyvkereskedésével szemben) jelzálog-forgalmi irodát nyitottam és az érdeklődő közönség becses tudomására adom, hogy 4-4 és fél százalékkal mellett már 300 koronától kezdve olcsó kölcsönöket eszközölök.

Ugyisint cselédek, munkások elhelyezését, valamint adás-vételeket, birtokok, erdők és bányatermékek értékesítését is elvállalom.

Mérsékelt díjazás előleges megállapodás szerint, az ügyletek lebonyolítása után.

Értekezhetni naponta d. e. 8-12-ig, d. u. 2-5 óráig. Levél útján is szívesen szolgálak díjtalan felvilágosítással, megfelelő válaszbélyeg ellenében.

148

Árvátfalvi Bokor András

A Málnási Mária Forrás

székelyföldi elsőrangú természetes alkalikus sós savanyúvíz. Számos hírneves orvos által javálva: a torok, gége, légcsőheveny és idült hurutjainál, a tüdőtuberculosis minden stádiumában, a gyomor és bélhuzam hirtelen bántalmainál. A külföldi seltersi, gleichenbergi és emsi vizeket jóval fölülmulja. Főraktár

Gergely János utóda Tamás Balázs
fűszerkereskedőnél Székelyudvarhelyt

hol a legjobb minőségű aradi lisztek, gazdasági, konyhakerti és virágmagvak, valamint kávé, rizs, gyertya, petroléum, szappan és egyéb házi szükségletek legolcsóbb beszerzési forrása. 67 6-6

ALKALOM
FONOGRAF ÉS GRAMOFON
VÉTELRE

Helyszüke miatt fonográf és gramofon tetemesen leszállított áron eladó Betegh Pál és Társai könyv- és papíruzetében Székelyudvarhelyen.

Rösler és Gábor vaskereskedése

„Az arany patkóhoz“

Székelyudvarhelyen

ÚJ VASKERESKEDÉS!

Van szerencsénk a nagyérdemű közönségnek szíves tudomására hozni, hogy e napokban Székelykeresztúron, a Kossuth-téren fióküzletet nyitottunk.

Ajánljuk jól berendezett vasüzletünkben kapható styriai acélvassal és kőrisfagerendelyvel ellátott miskolci váltókéinket jótállás mellett; mindenféle ekereszeket, legjobb faju acélkapát, kaszát, ásót, lapátot, csákányt, fejszét, 2, 3 és 5 águ acél villát, mindenféle ajtó-, ablak- és butorvasalásokat, acél szerzőket, brassói portlandcementet, Hunyadi-vasat, sodrony és kovácsolt szeget, csavarokat stb. minden e szakmába vágó vasárakat legelőnyösebb árban és figyelmes kiszolgálás mellett.

Végül felhívjuk a tisztelt közönség figyelmét az első rangú gyárakból nagy választékban beszerzett többféle legjobb szerkezetű varrógépraktárunkra, melyek felelősség mellett igen előnyös árban, eselleg részletfizetésre is kaphatók.

A n. é. közönség becses bizalmába ajánlván magunkat s jóindulatu szíves pártfogását kérve, kiváló tisztelettel

Rösler és Gábor Székelyudvarhely

fióküzlet Székelykeresztúron.

SZENKOVITS JÁNOS UTÓDA

férfi és női divat-áruháza

Székelyudvarhely, Batthyányi-tér 4. sz.

Úti bőröndök a legnagyobb választékban.

Ajánlja dusan felszerelt áruraktárát férfi és női ruhaszövetekben a legolcsóbbtól a legfinomabbig, mindennemű ruházati cikkekben. Kész férfi és iskolás gyermekruhákban.

Férfi és női diszkalapok, cipők és nagy választék fehérneműekben, kitűnő hazai gyártmányú vásznakban, asztalneműekben és butortakarókban, futószőnyegekben, nagy szőnyegekben.

Összes ruhadiszek, nap- és esőernyőkben nagy választék.

Szabó- és kárpitos kellékekben, bluzok és alsószoknyákban állandó nagy raktár.

Legolcsóbb árak!

Szappanok, illatszerek, fog- és ruhaképek